

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stano na leto K 10.—
1/2 leta 5.—
1/4 „ 2.50

Posamične številke stanajo 8 vin.

Na naročila brez dopolnave naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 88.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v Gorški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Deželna doklada na užitnino in deželna davščina na pivo.

V »Soči« z dne 11. t. m. ponatiskuje člankar »Poročilo deželnega odbora poknežene grofije Goriško-Gradiške o svojem delovanju v letih 1911. in 1912.« In sicer črpa gospod člankar samo poglavje »Deželna doklada na užitnino« in »Deželna davščina na pivo«, koje konstatira s suhimimi številkami, da je padel konsum vina in mesa radi splošne draginje, ter da je dala doklada na užitnino

leta 1910 K 756.180'80 v leta 1911 pa je dala doklada na užitnino „ 617.909'27 „

toraj manj kar K 138.271'53 v Dalje pravi gosp. člankar, da so si ljudje pomagali v letu 1911 glede pitja precej s — pivom. V letu 1910 obdačilo se je od strani deželnega odbora 38485 hl leta 1911 pa kar 65599 hl piva. Tu velja, da se vstavimo ter da premotrimo te številke, ki govore za našo deželo, ki je pretežno vinorodna, cele knjige! Samo v enem letu podvoji se konsum tujega, importiranega produkta za celih 27114 hl. — Za nas vinogradnike ni odločilnega pomena koliko primanjkljaja na deželni užitnini je krila davščina na pivo s tem, da je konsum piva tako rapidno raste, nego za nas je merodajno le to, da je padel konsum našega domačega produkta, jedinega produkta ki ga pridelamo čez domače potrebe, ki ga moramo izvažati da ga vnovčimo: — vina.

Pripravljeni moramo biti na vse! Kaj nastane v dobri vinski letini? Tudi na to eventualiteto moramo biti pripravljeno! Grozi nam hiperprodukcija, ker eksporta nimamo še. Naš domači produkt pa je doma tako obdačen, da si ga ljudstvo nemože privoščiti več, ker radi užitnine naraste cena vinu tako, da za široke sloje postaja vino predrago. In ravno ti sloji so konsument našemu vinu.

S tem pa, da so nam obdačili naš produkt tako visoko, odprli so našo vinorodno deželo tujemu produktu: pivu!

Pregovor pravi: »Weinland — armenland« in resnico tega pregovora čutimo na lastni koži. Nikoga ni bilo, da bi bil ščitil naše interese, višali in višali so doklade na užitnino o vsakej ugodni in neugodni priliki ravno ker ni med nami mož ki bi bili imeli srce za življenske interese naše dežele, zajedno pa toliko vpliva in moči pri vladi, da bi bili preprečili pogubonosno višanje doklade užitnine na vino.

Le ozrimo se na Ogrsko, kako so znali ogrski magnati ščititi svoj produkt: žbenico! Trgovinske pogodbe morale so vlade sklopiti tako, da čutimo draginjo kruha vsi državljani zato pa imajo magnati magnatske dohodke.

Vidimo torej iz navedenega, kje tiči kal našej mizeriji in kadar smo to vstanovili, dolžnost je naša, da liki zdravniku, ki z raznimi pripomočki zatre kal bolezn, zastavimo tudi mi vse sile, da odpomoremo večini naših sodeželanov iz bednega položaja, da jim pomoremo ne do blagostanja, pač pa iz najhujših skrbi ravno s tem, da odpremo večji konsum našemu domačemu produktu.

Dolžnost naših poslancev je, da se z vso energijo trudijo, da dosežejo večjo deželno davščino na pivo. Člankar v cenj. »Soči« pravi, da se je tudi letos govorilo v

deželnem zboru o povišanju davščine na pivo ter da ni bilo nobenega, ki bi se bil izrekel proti povišanju davščine na pivo! No, to bi bilo pa res lepo, da bi se bil v pretežno vinorodni deželi kjer so pa deželne blagajne prazne in se mora iztikati po novih virih za kritje deželnega proračuna, izrekel kdo proti povišanju davščine na pivo! A nam vinogradnikom, ki smo tako silno interesovani na tem problemu povišanja davščine na pivo, ne zadostuje le to, da niso protivni naši poslanci temu, nego mi smo upravičeni pričakovati od poslancev, da se tudi istinito vedno in o vsaki priliki zavzamejo za idejo, ki je življenskega interesa za toliko sodeželanov. Ako hočejo naši poslanci doseči tak povišek, morajo ga vedno na novo zahtevati od finančnega ministra. In kadar bode čula vlada toliko in tolikokrat, da zahtevamo tak povišek, ki naj nam varuje naš produkt, morala bode vzgoditi zahtevi. Ako pa sami poslanci naši pokažejo premalo energije za stvar, ter se zadovoljujejo z konstatacijo: da »niso protivni« problemu, tedaj pa res ni sila vladi dovoliti poviška.

Gospoda člankarja skrbi dejstvo, da kaj bode z deželno blagajno v prihodnjih letih, ako bi povišali deželno davščino pivu, ter da se moramo bati, da bodo izkazovala poročila prihodnjih let kar 100.000 K manj deželne davščine na pivo!

To je pač prazen strah! Stavimo slučaj da se deželna davščina na pivo podvoji in bi se radi te »draginje« (pomislite, kar 2 krajcarja pri litru) zmanjšal konsum piva za polovico, toraj od povprečne množine iz leta 1911 in 1912 ki znaša okroglo 52.000 hl, donasal bi ta konsum deželi še vedno toliko, kolikor je donasal povprečno v imenovanih letih. Ker bi bil pa konsum piva kar za 26.000 hl manjši, in ker se mora vsejedno konsumirati pišjačo, konsumiralo bi se ako ne toliko, pač pa lahko dve tretjini toliko vina več. Ako se konsumira 17.000 hl vina več v deželi, pozna se to pri — producentih v deželi in v deželnih blagajnah!!

Pa tudi strah, da bi se v naši deželi, specijelno v vinorodnih krajih počilo radi tacega poviška pivopiveca k žganju, je neatemeljen. Ravno v krajih pa, kjer se konsumira največji žganje, tam se pa malo pozna istinitost trditve, da se s tem, da se ne poviša deželna davščina na pivo povsnečuje namen zmanjšati konsum žganja. Menda so to le fraze pivovarniških akcijonarjev, ki propagirajo svojo stvar pri vladi. Naša vlada pa tako rada vgoditi željam milijonarjev!

V vinorodnih krajih pa, kdor je žganjenivec ostane tak pa tudi če bi se popolnoma odpravila ta davščina na pivo.

V naši deželi moramo smatrati pivo za luksuz-pijačo, in kdor si hoče privoščiti ta luksuz — naj plača.

Ponavljam: Dolžnost naših poslancev je, da delajo vedno na to, da se doseže tak povišek na pivo. Vsako sesijo pri vsakem deželnem zborovanju slišati se mora poziv vladi, da dovoli tak povišek.

Dolžnost naših poslancev je, da ščitijo vedno koristi svojih volilcev.

Vinogradnik.

Naša diplomacija.

Menda ni diplomacije na svetu, ki bi imela tako slabe diplomate, kakor ravno avstrijska. Kar je zagrešila avstrijska diplomacija v raznih balkanskih konfliktih to presega že vse meje diplomatske nesposobnosti in skrajni čas bi bil, da se

spremeni že enkrat sistem, ki vlada v avstrijskem zunanjem ministerstvu.

Nikjer na vsem širnem svetu ne najdete več človeka, ki bi dejal, da imajo plemenitaši kake posebne zmožnosti, avstrijsko zunanje ministerstvo to trdi, ker nastavlja skoro le plemiče. Na rob propada so spravili ti plemiči državo in komur je v resnici mar blagor države, ta mora pomesti z raznimi barončki, ki ne znajo drugega, ko zapravljati denar in čevkati neslanosti. Trdimo, da so ravno ti plemiči največji vzrok vseh neuspehov in konstatiramo, da nismo osamljeni, temveč da kriči vsa Avstrija: ven s plemiči. Da pa je ta klic tudi upravičen, to kaže dejanja modrokrvnih diplomatov, to kaže statistika.

Konceptno osebje zunanjega ministerstva šteje 72 uradnikov. Od teh je 13 grofov, 23 baronov, 10 vitezov, 22 navadnih plemičev in 8, recimo osem navadnih meščanov. Razmerje je 68 : 8 ali 85 : 1. Od meščanskih uradnikov so trije v IV., eden v V., trije v VI. in eden v VII. plačilnem razredu. V naraščaju ni torej nobenega meščanskega uradnika. Torej datira mnenje, da so le plemiči godniza diplomatsko službo, od najnovejšega časa.

Še hujše je razmerje v poslaniškem oddelku. Od 10 veleposlanikov je eden knez, 6 jih je grofov, eden baron, eden je navaden plemenitaš in eden je meščan. Razmerje je torej 10 : 1. Od 20 poslanikov je eden knez, 7 je grofov, 7 baronov, 4 plemenitaši in le eden je navaden meščan. Razmerje je torej 20 : 1. Diplomatično osebje pri 30 samostojnih zunanjih zastopstvih šteje 72 uradnikov. Od teh so 4 knezi, 31 je grofov, 23 baronov, 5 vitezov, 8 navadnih plemenitašev in 1 je meščan. Razmerje je torej 72 : 1. Le pri vojaških atašejih je razmerje 5 : 5. Pripominjajo, da izhajajo ti uradniki le iz nastarejših rodbin, da novih plemičev ne sprejemajo. Statistika jasno pove, da pride v diplomatsko službo le tisti čegar kri je že čisto oslabela.

Ni v državi skoraj važnejše službe, kot je diplomatska in vendar mislijo nekateri, da samo gotovi sloji smejo predstavljati državo, da samo plemiči znajo salonsko občevati, da v tej službi ne sme odločevati zmožnost in talent ampak edino rojstvo. Vsled te grozne zmete pa gredo potem milijarde narodnega gospodarstva k vragu vsled nezmožnih Berchtoldov, Aerenalov itd. morajo odhajati stotisoči v tujino. Naši diplomati pa tega ne vidijo in prirejajo na stroške že čisto izžetega ljudstva pojedine in gostije.

Ta Agihev hlev v avstrijski upravi je treba očistiti korenito. Ljudski zastopniki naj v delegacijah poskrbe za potrebno!

Družba sv. Cirila in Metoda

slovenskim občinskim zastopom in denarnim zavodom.

Med vseni Slovani bijemo morda najhujši boj Slovenci za svoj narodni obstanek, za obrambo rodne zemlje. Ta boj velja zoper dva mogoča soseda, ki si hočeta razdeliti med seboj našo lepo zemljo, dragoceno dedščino, katero so nam ohranili in zapustili naši pradedje, za katero so žrtvovali čisto svojo kri.

Nemila naša soseda, na severu. Nemec, z juga Italijan, vporabljata vsa mogoča sredstva, da širita svoje ozemlje čez mejnike naše domovine.

Tam, kjer se ne da p o k u p i t i naše ga sveta in naših ljudi po nemškem dru-

štvu »Südmark«, skušata nam potujčiti agresivni šolski družbi »Schulverein« in »Lega nazionale slovenske otroke, vdihajoč jim nemškega, oziroma italijanskega duha in sovražnost do vsega, kar je slovenskega. Tam, kjer nam določujejo usodo tuje večine, uničujejo nam naše manjšine s tem, da nam ne dovoljujejo sredstev, s katerimi bi se mogli kulturno in gospodarsko razvijati kot Slovenci na rodni zemlji. Tako nimajo Slovenci na Koroškem slovenskih ljudskih šol, v Trstu, ki je največje slovensko mesto, nimamo niti enega razreda slovenske ljudske šole, a po mnogih obmejnih krajih izgubljammo šolo za šolo, pokrajino za pokrajino. Iz teh ogroženih pokrajin prihajajo obupni klici: Na pomoč!

Tem glavnim in nujnim klicem se odzivlje družba sv. Cirila in Metoda s tem, da ustanavlja otroške vrce in ljudske šole z slovenske otroke tam, kjer bi brez družbine pomoči takih potrebnih zavodov ne bilo.

Povemo prav na kratko, da ima družba sv. Cirila in Metoda v svojih zavodih to šolsko leto 3700 slovenskih otrok, ki bi no večini ne bili deležni slovenskega pouka brez naše družbe.

Družba sv. Cirila in Metoda pa vrši to svoje plemenito delo le s sredstvi, katera jej zлага slovenska narodna zavest, slovensko rodoljubje. Ta slovenska narodna zavest je položila na altar rodoljubja v roke družbe sv. Cirila in Metoda l. 1912 za nas Slovence vsekako zelo častno vsoto 175.000 K in družbino vodstvo se zahvaljuje kar najiskreneje vsem dobrim rodoljubom.

Proračun naše družbe za l. 1914 hi ntegnil koga napolniti s strahom, ker se kaže dohodkov ob navadni požrtvovalnosti 146.000 K, stroškov pa 306.500 K, torej primanjkljaja 160.400 K.

Te visoke številke in še višje potrebe za našo narodno obrambo opravičujejo iskreno našo prošnjo: Ko hodete sestavljati proračun za prihodnje leto, ali določali razdelitev podpor v dobre namene, spomnite se blagovoljno s primernim prispevkom zaščitnice in prosvetiteljice Slovenstva v obmejnih krajih, družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 10. listopada 1913.

Andr. Seneković l. r. Anton Berce l. r. prvomestnik. tajnik.

Balkan.

Avstrijska diplomacija se pripravlja na nove lavorike, pravilneje blamaže. Našla je zopet novo Eridino jabolko, to pa naj rešujejo orientške železnice avstrijski »ugled«. Sicer je jasno, da je vprašanje orientskih železnic čisto finančno vprašanje, ki spada brezdvomno le pod kompetenco finančne komisije v Parizu. Pa avstrijski diplomati se nočejo sprijazniti s pametjo in hočejo imeti novo politično in diplomatsko afero. Pa upajmo, da so tudi v tem slučaju drugi diplomati pametni ljudje, ki bodo rešili to vprašanje brez vsch nepotrebnih razburjenj in da bo končno besede govorila finančna komisija v Parizu, ki ima ravno rešiti vse denarne zadeve, ki jih je rodil spremenjeni položaj na Balkanu.

Pariška finančna komisija. — Vesile so se sporazumele glede pariške finančne komisije, ki se sestane najbrže še ta teden. Predpogoj komisije je bil grško-turški mir.

Srbija in Črnagora. — Ker so že meje med Srbijo in Črno goro določene je odpoklicala Srbija vse svoje čete iz pokrajin, ki pripadejo Črni gori.

Na Bolgarskem je prevzel volilni boj vse javno življenje. V nedeljo je imela vladna stranka v Sofiji velik shod, kjer je govoril ministerski predsednik Radoslavov, finančni minister Tončev in pa zunanji minister Genadiev. V svojih govorih so ostro napadali prejšnjo vlado, ter dolžili Gešova, da je on k. v vse Bolgarske nesreče, ker ni hotel pravočasno skleniti miru s Turčijo. Tončev je vehementno napadal Srbijo in dejal, da je zveza s Srbijo upropastila bolgarski narod. Čisto drugače se seveda glasi poročilo prejšnje vladne stranke. Gešova narodna stranka je imela istočasno shod, kjer je govoril bivši minister Teodorov. Ostro je nastopil proti protiruski agitaciji Radoslavistov in dejal, da ni zakrivila Rusija bolgarske nesreče. Listi Gešova in dr. Daneva, »Mir« in »Bilgarija« ostro napadata kralja Ferdinanda kot glavnega krivca. Posledica teh napadov bo najbrže, da bo moral kralj odstopiti.

Slovensko gledališče v Gorici.

»Zetev.«

Sam od sebe, le z delom svojih rok je šel naprej Peter Požar od stopnje do stopnje, dokler ni postal ugleden meščan, tovarnar in posestnik. Sedaj je začel premišljati, komu naj nameni denar. In videl je, pred seboj svoj revni zatirani narod, ki nima šol, ki mu manjka naobrazbe in videl je pred očmi trpečega delavca, kako je zapuščen na stara leta in svoje premoženje nameni narodu in delavcem. Nihče ni od njega kaj sličnega pričakoval, ker bil je tih človek, ki ni ljubil besedi, ki je spoštoval dejanja. Marljivo je delal, da zapusti čim več, preziral očitke skopuha, ker je vedel, da si z ljubeznijo do naroda ustvari spomin, ki odtehta vse sedanje nerazumevanje. Silnega, skoraj mladostnega vidi mo v začetku igre Petra Požarja. Brez krivde zlomljen silen hrast je koncem igre.

Drugi osleparijo Petra Požarja ob zetev svojega dela, brez krivde se mora sam oropati vsega in to je tragika njegovega življenja. To je tudi ideja drame, kjer prevlada ena oseba vse druge, kjer se podere vsa drama, če iziščite osebo Petra Požarja. »Zetev« bi nosila z isto pravico naslov »Peter Požar«. Vse ostale osebe naj je karakterizirajo Petra Požarja, ki je nosilec vsega dejanja.

To igro so nam uprizorili v nedeljo goriški diletanti in nas s svojim dobrim igranjem naravnost presenetili. Peter Požar g. S e d e j a je bil tip, ki bo ostal vsakemu gledalcu v spominu. Igra njegova je bila premišljena, dosiedna, nepretirana, čisto tako, kakor zahteva velika uloga Petra Požarja. Nismo si mislili, da more diletant ustvariti tak tip, tako polnega življenja. Posebno drugo dejanje, zaključni prizor je pokazal vrline g. Sedeja v polni meri in mu prinesel obilo zaslužene hvale. Še eno vrlino moramo povdariti, to je leu silen organ g. Sedeja, ki mu omogoča nainežnejše niansiranje občutkov. G. Sedej je obvladal ulogo v vsakem oziru in pokazal tragiko Petra Požarja z vso silo. G. Sedej naše častitke. — Ostale vloge so enizodne, neenako odločno risane, vsled česar tudi ni vselej mogoče ustvariti iz uloge onc, kar bi dobro karakterizirana oseba omogočila. Požarjev sin Vinko je čisto gotovo nezadostno risan, ali je v temnetu dober ali slab ne izvem, vemo le, da je lahko mišljen. Sin bi moral biti v dramati bolj aktiven, vse dejanje ga vleče s seboj, nikdar ne poseže sam v dejanje, a taki hodie navadno niso za velikopotezno praznenje bank. Kot nismo zadovoljni z osebo Vinka v dramati, tako na moramo nobaliti g. Škrabarja. Njegov Vinko je bil enotnejši od onega v dramati in to je, ne le za diletanta, temveč tudi za igralca več ko dovolj. Njegova uloga je nad vse težavna, veselji nas na, da je premagal vse težave dobro. Močan in silen je Peter Požar, ves slahoten na se njegov prijatelj notar dr. Vesel. Enemu je krenila prosta narava mišice, drugemu jih nisarna uničevala, ali oboja sta ohranila v življenju noščenost in ljubezen do naroda. G. Podgornik je bil vreden drug g. Sedeja. Izvrstna maska, ulogi odgovarjajoča igra,

predvsem pa tako pravilni ton njegovega govora, je odlikovalo g. Podgornika. Zelo težka je pa bila uloga Milavca. Težave ž njo bi imel rutiniran igralec in vendar je izvedel g. Stanavov svojo ulogo dobro, brez pretiravanja, toda premišljeno in dosledno. Igranje v drugem dejanju mu je lahko v ponos. G. Saunig ni imel sicer velike vloge, a hvaležno in hvalo si je s svojo igro tudi v polni meri zaslužil. Njegovi »bombenfest«, »total verloren« so bili v resnici »einzig dastehend«. Pa tudi v drugem je bil g. Saunig na mestu. »Auf Ehre!« — G. Prerad je bil vreden svojih soigralcev in njegova igra je izdatno pripomogla k končnemu uspehu. Pohvaliti moramo tudi ostale igralce, posebno g. Bileka, Miklavca, Rastelca, Nota, Lavoslava in Pirca. Pa kmalu bi pozabili na interpretinje. Gospodični Škrabarjeva in Zornica sta pridno tekmovali, katera bo bolje izvršila svojo ulogo. Hvaliti moramo sicer obe, priznati moramo, da ste uspešno tekmovali s tovariši, a prvenstva ne moremo priznati nobeni. Prepričani pa smo, da diletantski odri navadno nimajo sličnih igralc. Tudi g. Miljavi naše čestitke in pohvaliti moramo njeno dobro ženico in njeno prikupno masko. Vsem igralcem naše priznanje! — Nekateri goriški »razumniki« so sicer mislili, da škoduje, če se pride k predstavam diletantov, pa so se čisto brez potrebe odtegnili. V »Zetvi« so lepe misli, in vsak bi bil zadovoljen. Upamo, da napolni prihodnja predstava »Trgovski dom«. — Nekateri gospodične so mislile, da je bil v nedeljo Martinov večer, ker so se tako neumestno smejala in pokazale, da še ne poznajo resnosti. Končno pa še nekaj: Igra se je začela na vsak način prepozno. Tri četrt na devet, to ne gre, ob osmih zvečer je dovolj kasen začetek. — Želimo, da prirede naši »diletanti« kmalu novo igro.

Noč krvavih pretepev in ran.

Nedeljske noči so nevarne noči. Koliko ljudi je že prišlo v nesrečo ob nedeljskih nočeh; koliko ljudi iz nedeljskih noči je bilo prinešenih v bolnišnico s krvavimi ranami, koliko posla dajejo sodnji neveljske noči, koliko gorja prinesejo nad ljudstvo. Nedeljo, dan Gospodov, naj bi se človek odpočil od tedenskega truda — ali le premnogo njih vidimo, kako malo počivajo, marveč kako se pehajo okoli kozarca in ponoči, razgreti od močne pijače, razsrjeni za vsako malenkost, vzročajo nesreče sebi in drugim. Vojak potegne sabljo ali bajonet, »civilist« stolico, fantje se stepejo na deželi radi deklet itd. Le preveč nesreč rodijo nedeljske noči.

Usodepolna, krvava nedeljska noč je bila tudi noč v nedeljo 16. t. m.

Nevarno ranjeni krčmar.

Krvava ulica Formica v Gorici.

Kdor misli, da je severni tečaj tam gori nekje za devetimi deželami na severu, se moti — severni tečaj imamo v Gorici v sloviti ulici Formica. »Al Polo Nord« se je bilo zbralo v nedeljo zvečer polno ljudi, med njimi največ vojakov raznih branž. Praviijo, da je nekdo naročal vino in je pil skupno z nekim vojakom iz prekrbovalnega skladišča, plačati pa ni hotel. Ta dva sta se skregala, nastal je krik in vik, vojaki so potegnili bajonete in sablje, »civilisti« pa so dvignili stolice. In bilo je tako »mrzlo«, da je nastal pretep, da je tekla kri in so rastle bule po obrazih in drugih delih života raznih navzočih gostov. Ranjenih je bilo več vojakov in drugih. Kri je tekla po ulici Formica, da se lahko imenuje odslej »K r v a v a u l i c a«.

Najhujše pa jo je skupil krčmar Josip Krčmar. Hotel je miriti, pri tem pa je dobil z bajonetom rano na česno strano nad trebuhom. Ustrašil se je in zaječal, na kar so ga morali prenesti v bolnišnico. Rana je nevarna. Krčmarju je danes jako slabo.

Prišla je bila vojaška patrulja in odvedla ranjene vojake v vojašnico, kjer so jim zdravniki dali potrebno pomoč. — Med ranjenimi meščani so: Fioravante Clede, Alojzij Batistič, Angel Abramovič in tudi Jos. Črnovec je dobil po nedolžnem jedno po desni strani obraza; so še drugi, katerih imen ne vemo.

Pretep in strel iz revolverja v Podgori.

Ubogi krčmar iz ulice Formica je bil že v bolnišnici. Pa če so tam mislili, da je

že dosti za to noč, da so jim prinesli jednega nevarno ranjenega človeka, so se motili. Prinesli so kmalu še drugega.

V Karnjelovi gostilni v Podgori so pili in bili veseli. Prišlo je pa do prerekanja med 19 letnim čevljarjem Petrom Vižintinom iz Podgore in Avgustom Sukom iz Ločnika; prvi je star 19 let, drugi 34. Prvi je imel revolver pri sebi (vsak pob ima že revolver!) in ustrelil na Suka ter ga zadel na vratu. Ob 11.30 so prenesli ranjenega Suka v goriško bolnišnico. Polno ljudi je šlo z njim. Vižintina so aretirali orožniki, ga peljali najprvo v bolnišnico v svrhu konfrontiranja z ranjencem, bila je ura 4 v jutro, na kar so ga peljali v zapore.

Pretep v Dolenjah. Eden dobil štiri rane.

Dva sta bila že v bolnišnici. Do tretjega gre rado. In res so prinesli iz Dolenj 22 letnega Leopolda Simonetiča, ki je dobil v nedeljo zvečer v pretepu 4 rane. eno na levo plat ob trebuhu, ki je nevarna. Prvo pomoč mu je dal dr. Benardelli v Krminu; ko je videl, da je nevarnost za življenje, je odredil, da so pripeljali Simonetiča v goriško bolnišnico.

Tako so bili v nedeljski noči 16. t. m. prinešeni trije nevarno ranjeni moški v bolnišnico.

V Gorici

na sploh v nedeljo ponoči ni bilo miru. Po vseh raznih ulicah, po Kornu, ulici sv. Antona, ulici sv. Ivana, po Korsu krik in vik, razsajanje, razbijanje. Posebno po Korsu proti kolodvoru so neki pijanci kričali, se suvali in metali kamenje.

V Gorici je to vse lahko — ker nimamo prave ponočne policijske službe in ker ni policijskih stražnic, ki so potrebne na raznih krajih mesta.

Potrebna je tudi zdravniška pomožna postaja, da ranjenec dobi kolikor mogoče hitro potrebno pomoč — ali v Gorici pri sedanjih razmerah govoriti o takih potrebah, se pravi hoh v steno metati! Toda poskrbeti moramo, da se razmere zboljšajo in se boljše poskrbi za vsestransko varnost mestnega prebivalstva.

Iz Soče rešeno 19 letno dekle.

Josipina Devetakova je krepko 19 letno dekle, nči posestnika Devetaka v ulici sv. Andreja v Goriškem mestu. V soboto dopoldne okoli 9. ure je šla prat pod železni most čez Sočo, ki vodi v Furlanijo. Prala je, pri pranju pa jej je spodrsnilo in zajela jo je Soča, ki je bila tam kake 3 m globoka. Sploh je bila one dni ne navadno narastla na teh krajih; tako je bila visoka, kakor že ne kakih 6—7 let.

Devetakova ni zgubila zavesti, marveč je pogumno plavala po reki ob strani kakih 50 m in obstala pri grmu, katerega se je oprijela. Tačas pa je prinesla voda za njo rjuho, katero je prej prala, in rjuha se jej je ovila okoli nog. Dekle je klicala na pomoč. Pomoč je prišla. Neki saper, katerega imena pa še ne vemo, je prihitel s čolnom na pomoč, ali tudi on ni mogel dati takoj potrebne pomoči, prišel je še drugi na pomoč, na kar so spravili Devetakovo na suho.

Vso nesrečo Devetakove je gledala njena sestra ob bregu, ki je vsa obupana klicala na pomoč in hotela pomagati svoji sestri, ali ko je videla narastlo Sočo in sestro na mestu, kamor je bil dostop s suhega njej nemogoč, je v obupu vila roke in klicala svoji potapljajoči se sestri: Z

V 8 dneh krog sveta.

II. dan Teleg. iz N.-Yorka:

Tam v Ameriki dekolli blagi. To je nov pregovor, več moj dragi!

Posobna poročila za PALMA tisk Dr. FRITZ KAUSCHUK.

Kdor podpisnik PALMA tam ne nosi. Ta kot oni ti velja, ki ima nogi dosti.

E o g o m, n e v i d i m o s e v e č! Ali vendar je prišla pomoč in Josipina je bila rešena. Pomagal jej je v glavnem pogum in prisotnost duha, drugače bi bili čez par dni kje doli v Furlaniji potegnili iz vode njeno truplo.

Vrlim vojakom-saperjem vsa čast, ker so rešili dekle gotove smrti; družina Devetakova pa jih gotovo tudi nagradi, kakor zaslužijo.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj je nad vse zahtevan. Pogajanja med Rusini in Poljaki nimajo nobenega pravega uspeha in tako grozi še vedno rusinska obstrukcija, da prepereči vse parlamentarno delo. Zato ni mogoče rešiti malega finančnega načrta in ker dela vlada med finančnim načrtom in službeno pragmatiko junktim, zato ne pride do uresničenja službene pragmatike. Poštni nastavljeni na Češkem pa zahtevajo, da mora biti do 15. decembra službena pragmatika rešena, drugače da začne s pasivno rezistenco. Na eni strani obstrukcija, na drugi strani pasivna rezistenca, to je slika avstrijskega parlamenta.

Prestolonaslednik Fran Ferdinand v Londonu. — Angleški listi živahno pozdravljajo prihod prestolonaslednika in slavijo njegove zmožnosti. V čast prestolonaslednika se je vršila gostija v avstrijskem poslaništvu. Nadvojvodo so ljudje na ulicah burno pozdravljali. Potovarju nadvojvode pripisujejo političen pomen.

Darovi.

V spomin Marija Fonzarija daruje g. dr. Dorčič 5 K za podpori dijaški zalog na slovenski gimnaziji v Gorici. Hvala! Živel posnemovalci!

Domače vesti.

Smrtna kosa. — Umrl je v St. Mavru pri Gorici g. Marij Fonzari, uradnik na tukajšnjem »Montu«. Po dolgem bolehanju je izdihnil star komaj 34 let. Smrt simpatičnega mladega moža je vzbudila povsodi sočutje; pogreb včeraj popoldne je bil izredno velik, toliko sorodnikov, znancev in prijateljev pokojnega in prizadetih rodbin Fonzari-Fon je prišlo spremit pokojnika na zadnji poti. Zapušča mlado vdovo in 3 otroke. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje!

»Narodna Prosveta.« — Kakor smo že naznanili, se vrši mesto napovedanih 12 predavanj. 14 in sicer predava prof. Seidl mesto enkrat, dvakrat, na novo se je pa priglasil g. dr. Tumaz Trsta, ki bo predaval o Londonu. Prof. Seidlovo kot tudi dr. Tumovo predavanje bodo jasnevale številne skioptične slike. Opozarjamo ponovno goriške Slovence, da cenijo trud g. predavateljev, da pridno obiskujejo predavanja. Predvsem jih pa vabimo na abonma. Za vsa predavanja velja abonma za fotelje 8 kron, za druge sedelce pa štiri krone. Člani »Narodne Prosvete« plačajo le polovico. Vstopnice se dobivajo pri g. Fabčiču, Goriška tiskarna, Gosposka ulica 7. Istotam se tudi naroči abonma.

Predavanja v soboto 22. t. m. v Trgovskem domu so rastlinstvu naših Alp. Vpričo zanimanja, ki vlada med slovenskim občinstvom za prirodoslovna predavanja, smo se obrnili na predavatelja, da bi poizvedeli o njegovi nameri kaj več, kakor pravi na tesno pri-

Kdor podpisnik PALMA tam ne nosi. Ta kot oni ti velja, ki ima nogi dosti.

krojeni naslov predavanja. Izvedeli smo to-le: Predavatelj, prof. Seidl, ima v mislih Alpe naše slovenske domovine, torej Julske Alpe, Kamniške ali Savinjske Alpe in Karavanke, ter namerava predočiti nam rastlinstvo vseh treh skupin v besedi in podobi. Nekdo, ki sicer rad prihaja k predavanjem, se je začel ob naslovu Seidlova predavanja pomišljati, češ, morda bomo po šegi, ki se je spominjamo iz šolskih let prejšnjega stoletja, šteli prašnike in pestice na cvetih in natančno popisovali obliko in število listov in druge take drobnjave. Ne, tega se nikdo ne boji! Predavatelj nam bo marveč risal življenje alpskega rastja in kazal, kako se rastline gorskih višav borijo zoper veter in mraz, zoper pripekajoče sonce in dolgočasno sneženo zimo, in kako kljub vsem neprilikam osornega gorskega podnebja nastavijo krasno cvetje, da zažarijo alpske brežine od živorupečega sleča, in da kljub težavnim življenjskim pogojem pogumno pricvete planika iz golega skalovja v svojem čisto posebnem elegantnem kroju. — V pojasnilo besedam bodo služile mnoge skioptiške slike. Predavatelj razpolaga s precejšnjo zbirko takih slik, prirejeno posebej za to predavanje. Iz posebne prijaznosti je dal predavatelju na razpolago še g. Kuna uer v Ljubljani nekaj krasnih slik iz vseh treh alpskih skupin iz svoje bogate zaloge. Tudi podružnica planinskega društva v Tolmini je prepustila nekaj lepih skioptiških slik gospodov dr. Dvorskega in dr. Pavlička, ki nam kažejo Tolminske in Bovške gore. Naposled je tudi še g. učitelj Fr. Peterneli v Šebreljah prispel z lepimi motivi ki jih je ujel njegov fotografski aparat. Žal, da ne bo možno toliko v slikah zbrane krasote naših Alb pokazati, kolikor jih je na razpolago, za predavanje je namreč določena k večjemu noldruca ura in ne več. — Spoznavanje življenja rastlin je razkrilo v novejšem času obilno velezanimive tvarine, ki je lahko umljiva in za poljudna predavanja zelo pripravna. Če na komu ni toliko za noldruk, nego da je prednost slikam iz domovinskega velezgorja, bo imel tudi dovolj prilike za užitek, ako se predavanja udeleži.

Na občnem zboru oziroma sestanku delovnih nadzornikov in dnevnicaarjev dne 17. 11. 1913, se je sprejela samo resolucija, ki se bo odposlala predsedništvu delovnega odbora. Izvoljenim zastopnikom (3 Slovenci, 3 Italijani) je naročeno, da izvrše kar treba v svrhu ureditve njih stremjenja.

Slov. akademsko ferialno društvo »Atrilla« vabi vse starešine in tovariše na prijateljski sestanek, ki se vrši v četrtek 20. t. m. »Pri betelinčku« ob osmih zvečer. Tovariši, udeležite se sestanka polnoštevilno.

Nesreča v Črničah. — V Črničah je prišel pod avtomobil stotnika Stohansla, novelnika tukajšnje aviatične postaje, neki 5 letni otrok. Zgodilo se je to v nedeljo popoldne. Stotnik Stohansl pravi, da malo zunaj Črnič proti Gorici je skočil kar nakrat neki deček na cesto, kakih 5 m pred avtomobilom. Ustaviti avtomobil te bilo nemogoče; otrok je ostal mrtev pod udarcem avtomobila.

»Prinoročljiva firma.« — Slavno uredništvo »Soče!« Z ozirom na notico »Prinoročljiva firma« v št. 100 »Soče!« iz 1. 1913 ter na podlagi § 19 tiskovnega zakona prosim, da objavite v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami sledeči popravek: 1. Ni res, da se je trgovina vodila dalje pod figovim peresom hčere, res je na, da se je trgovina l. 1893 popolnoma in s pravico založništva prodala na dražbi Paternolli-ju. Firma z imenom hčere se je ustanovila popolnoma na novo in s popolnoma novimi sredstvi šele v novembru 1894. Ieča. 2. Ni res, da je prešla firma Gabrijel Wokulat z mojim privolenjem in na moje napotilo na moiega sina, res je namreč, da se je to zgodilo brez, proti moji volji in v mojo popolno brezskrušnost, ker nisem imel pravice do firme in ker se me je odpravilo z hčratelo 1000 K. 3. Ni res, da je cela družina prisegla, da ni vedela nič o terjatvi, res je nasprotno, da sem natančno prisegel, da sem dobil 11 knjig, od katerih sem l. 1912 (ko se je moj sin nahajal v Gradežu) tri vrnil. 4. Ni res, da sem igral pod figovim peresom mojega sina,

marveč je res, da nimam s to trgovino prav nič opraviti in da sem v nji delal le par dni ter da sem, žalibog, moral tožiti sina po § 151 drž. zak.

Z odličnim spoštovanjem
Ferdinand Wokulat.

Dostavek uredništva: Priobčujemo ta popravek z dostavkom, da nam je žal, ako se je v notici v št. 100, godila g. W. kaka krivica. Kako je razmerje med očetom in otroki, sledi dovolj jasno iz popravka.

Dva požara. — Okoli polnoči od nedelje na ponedeljek je zgorela v Krminu Gulinova žganjarna in hiša. Zvonovi so naznanili požar in ognjegasci so prišli gasiti; škode je 10.000-K; kako je nastal požar, se ne ve. — Včeraj popoldne je začel goreti hlev Frana Štabona, hšt. 153, v Ločniku. Ognjegasci so rešili pohištvo iz prvega nadstropja, krave in jence v hlevu pa niso mogli rešiti; sta zgoreli. Škode je nad 2000 K.

Žaljenja veličanstva je obdolžen in iz Červinjana v tukajšnje zapore pripeljan neki Giuseppe Morelli — italijanski, podanik seveda.

CENTRAL BIO. — Danes, jutri in v četrtek se bo prednašal v tem prvovrstnem kinogledišču dramatiziran roman Alfonza Daudet »Jack«, ki ima jako pretresljive prizore. — Ob dolgih zimskih večerih je najboljšje razvedrilo poset kinematografa. V Gorici imamo tri taka podjetja, a slišna sodba je, da prekaša »Central Bio« v vsakem pogledu oba druga kinogledišča. Ponovno moramo opozarjati na velikansko projekcijsko steno, ki je največja v Avstriji v »Central Bio«. Poleg tega ne smemo pozabiti, da ima »Central Bio« tudi centralno kurlavo tako v gledališčni dvorani kot v pred dvorani in da je v vsakem pogledu preskrbljeno za udobnost občinstva. Kdor ima pravi smisel za pravi užitek, bo posečal le predstave v »Central Bio«.

Vsak ve, da kava ni dobra, če li ni pridejana Kolinska kavna prines, kajti šele Kolinska kavna prines da kavi pravi okus, vonj in barvo. Zato na naše gospodinjice najraje kumitejo Kolinsko kavno prines. Priljubila se je na našim gospodinjicam Kolinska kavna prines tudi zaradi tega, ker je pristno domače blago. Tudi mi smo privedočamo Kolinsko kavno prines vsem kot najizvrstnejši in edini domači izdelek te vrste.

Prosveta.

Knjižnica »Narodne Prosvete« se je preselila iz Trgovskega Doma v ulico sv. Ivana št. 7 prvo nadstropje in posluje vsako sredo od 6.—7. zvečer in vsako nedeljo od 10.—12. popoldne. Vse one pa, ki še niso vrnili knjig, pa bi jih po knjižničnem redu že morali, prosimo, da store to čimprej že z ozirom na druge obiskovalce knjižnice. Goriški Slovenci pa naj le pridno segajo po knjigah, saj so knjige podlaga naobrazbe, ki je temelj boljšega gnotnega stanja. Knjižnica »Narodne Prosvete« ima pa tudi toliko knjig, da lahko zadosti vsakemu. Pristopajte k »Narodni Prosveti«!

»Glasbena Matica« v Ljubljani pripravlja velik koncert v proslavo spomina slovenskih skladateljev bratov dr. Beniamina in dr. Gustava Ivavica. Koncert se vrši v nedeljo dne 14. decembra. Ta koncert bo za slovensko glasbo zgodovinskega pomena, ker bo pokazal zasluge obeh bratov Ivavcev za razvoj slovenske glasbe v zadnjih 60. letih.

Narodna obramba.

Slovenskemu učitelstvu in mladino-ljubom sploh. — Društvo »Branibor« je izdalo z velikimi žrtvami II. letnik koledarčka slovenski mladini (za leto 1914). Koledarček je po obliki in vsebini mnogo popolnejši kot je bil I. letnik. Oziralo se je tudi na praktično stran ter ima koledarček poleg zanimive vsebine tudi imenik učencev, urnik in beležke. Cena mu je ostala neznahtna 20 v, s poštnino 25 v, pri večjih naročbah je plačati le poštnino. Kje je vzrok, da letos prihaja tako malo naročil. Niti 1/3 še ni naročenih. Napravite vendar mladini veliko veselje in jo pomagajte utrjevati v narodni zavesti. Nemški učitelji in razumniki kar krošnjarijo s svojimi strupenimi koledarčki tudi med našo mladino.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

»Slovenska Čitalnica« v Solkanu vabi k društvenemu plesu, ki bo v nedeljo, dne 23. novembra v dvorani g. Al. Mozečiča. Začetek ob 8. uri zvečer. Svirlala bode godba na lok. Vstopnina za člana 2 K, za vabljenega goste 3 K. Med plesom se vrši srečkanje. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Mladenci v Prvačini priredijo dne 23. t. m. v Sokolskem Domu javni ples. Čisti dohodek je namenjen za godala Godbenemu društvu.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Sv. Križa. (Strela.) — Strela je udarila pred kratkim v zvonik tuk. župne cerkve, a v soboto, 15. t. m. pa je ubila popotnika Franceta Karrer-ja iz št. Stefana na Koroškem. Vola nekega posestnika iz Dornberga je tudi ubila ravno pod isto lopo na Cesti, kamor so zbežali vedrit pred ploho.

Sokolski vestnik.

Martinov večer »Sokola«. — V splošno zadovoljnost je minul Martinov večer v Gorici. Pa saj ni čuda. Raznovrsten program, veselo razpoloženje, mlada lica in končno impozantna Martinova gos, to mora razveseliti ljudi, naj bodo drugače še tako čmerikavi. — Večer je otvorila godba iz Tolmina, ki je ves večer dobro vršila svojo nalogo. Za tem so se vrstile druge točke sporeda. Kljub neugodnemu odru je vendar pokazal »Sokol« v silhuetah dostojno svoje delo. Nekatere skupine so bile naravnost uzorne, žal, da je oviral mali prostor večji razmah. Kjer je Slovenec tam se poje, zato je tudi žel kvartet, ki je potem nastopil obilo zaslužene hvale. — »Zdravilo ljubezni« ni ravno ena naiduhovitejših iger, pa igralci so bili dobri interpreti in zato je igra usnela. Izborna in naravna razburjenost g. Sauniga, nmeriena in »diplomatična« hladnost g. Škrabarja sta si stali v prijetnem kontrastu in izvabljale salve smeha. Potem pa pride še g. Kozman s svojo izborno masko in igró — ljudje, treba je slišati smeh, ki je vladal po dvorani. — Pa še ni do dobra bil končan smeh no igri, ko je nastopil Sv. Marfin z leno rejeno gosko, da so bili netoščolci kar iz sebe. Dobro jih je povedal sv. Martin, verzi so pa bili taki, da so nekateri kričali: »au!« Ali kaj tisto, dovtipi so bili dobri in ljudje so se zahvali. Pa gos sv. Martina res ni kar tako. Nad 70 K je prinesla »Sokolu«. Nato pa je nastopila mladina in brezobzirno potisnila stare iz dvorane v stranske prostore in brezskrupno zaplesala vesele valčke. Bilo je veselo in leno na Martinovem večeru in zadnji, ki so odhajali, so tožili, zakaj je že konec.

(Poročilo je bilo spisano že za številko pred 8 dnevi, ali neusmiljeni prostor je ni pustil v list prei kot danes.)

Slovenski Sokoli v Parizu. — Na mednarodni telovadni tekmi v Parizu so doseveli Slovenci časten uspeh, ki je sicer manjši od onega v Turinu, pa pomisliti je treba, da so tekmovali v Parizu skoro sami novinci. Uspehi je sledeči: 1. Čehi 804 točk, 2. Francozi 777 točk, 3. Italijani 772 točk, 4. Belgijci 733, 5. Slovenci 706 točk in 6. Luksemburžani 688 točk.

Razne vesti.

Zagrebsko »Kolo« v Trstu. — Pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba, ki odgovarja naši »Glasbeni Matici«, je priredilo v Trstu koncert, ki je nad vse dobro uspel. Na koncertu so se izvajale skoro samo slovenske skladbe, ki so žele veliko odobravanje. Po koncertu se je vršil komerz, ki ga je otvoril dr. Rybař. Izrekle so se jedrnatе besede, slovenski Trst je objemal jugoslovanstvo. Drugi dan se je vršil izlet v Grljan in Miramar. Mogočno je donela pred cesarskim gradom naša himna »Lepa naša domovina«. Navzoča nadvojvodinja Marija Jospina je povabila na kratek pogovor nekatere izletnitne in zelo pohvalila krasno petje. Nato so odšli izletniki v Grljan, kjer se je spajalo šumenje valov z mogočnimi akordi Hajdrihovega »Adrijanskega morja«. Splošna želja tržaških Slovencev je, da bi »Kolo« kmalu zopet obiskalo Trst. Pri dohodu so bili »Kolaši« kaj pristrčno sprejeti in odšli so polni lepih spominov na navdušeni slovenski Trst.

Poneverjenje v mestnem carinskem uradu na Reki. — Poročali smo že na kratko o velikem poneverjenju v mestnem carinskem uradu na Reki. Kontrolor Butković je priznal poneverbe; aretirali so pa tudi ravnatelj carinskega urada Rvasinija. Ponevereh je okoli 12 tisoč K. Zopet uzorno italijansko gospodarstvo!

Umor pri belem dnevu. — Ko je šel včeraj v Trstu 53 letni čevljar Josip Umek spat v ljudsko prenočišče, mu pride nasproti neznan človek in ga ogovori. Komaj je spregovoril ž njim par besedi, potegne neznanec nož in ga zasadi Umku v prsa, da se je zgrudil takoj mrtev na tla. Edina priča, železniški uslužbenec Karel Svoboda, ne ve ničesar povedati. O morilcu ni nobenega svedu. Truplo umorjenega so prepeljali v mrtvašnico.

Izpred porotne sodnje v Trstu. — Na obtožni klopi sedi mohamedanec Jusuf Zahirović iz Bosne. Obtoženec je meseca maja v družbi nekega Preradovića korakal proti Kantridi in prepeval hrvaške pesmi. Ko pride nasproti madžarska družba, je prišlo do preckanja, tekom katerega bi bil zabodel obtoženec Franca Nemetha, ki je tekom desetih minut umrl. Zagovornik dr. Mandić je pobijal obtožnico v celem obsegu. Zakaj niso prišle vse priče, zakaj je tako nenadoma zgini obtoženčev tovariš Preradović, to da misliti, da ne sedi pravi na obtožni klopi. Zato predlaga oprostitev. Porotniki so nato enoglasno zanikali vprašanje, o krivdi Zahirovića, nakar je bil Zahirović oproščen. Vsa razprava se je vršila v hrvatskem jeziku, kar je napotilo »Piccola«, da je začel zopet grmeti proti slavizaciji. Pa ne bo preostalo nič drugega, ko navaditi se na slovenske razprave. Ja hudo je za laški značaj Trsta!

Za trgovino v Trgovskem domu se sprejme raznašalca listov.

Predstaviti se je v Trg. domu.

Dijaška kuhinja v Gorici sprejme kuharico

izvežbano, zdravo, ne pod 30 let staro. Zglasiti se je do 25. t. m. vsak dan pri gospej Ivanki Gabrščekovi, Gosp. ul. 7, II.

ZAHVALA.

Globoko ginjeni izrekatı podpisani najtoplejšo zahvalo vsem onim osebam, ki so na katerikoli način pripomogle k temu, da se je pogreb njunega oboževanega in ljubljeneega sina, soproga, očeta, brata, svaka, zeta in nečaka gospoda

Marij-a Fonzari

zvršil na tako slovesen način in spomin nanj tako počastil. Še posebna zahvala gre vsem blagor. gg. uradnikom Zastavjalnice in ž njo združene hranilnice, preč. gosp. Mons. Iv. WOLFU, kot zastopniku zavodovega varstva, vsem zastopanim korporacijam, raznim odličnim osebnostim, vsemu mnogobrojnemu slavnemu občinstvu ter sl. pevskemu zboru iz Gorice in končno vsem preblagim darovateljem prekrasnih vencev.

Št. MAVER, dne 18. nov. 1913.

Družini FONZARI-FON.

Drama v hiši grofice Tiepolo. — V mestu San Remo se je zgodil 9. t. m. žalosten slučaj. V hiši, kjer stanuje grofica Tiepolo, sedaj poročena s stotnikom Ovgioni, so zaslišali prebivalci po noči nakrat strel. Takoj nato pa začujejo, kako kliče grofica: »Ustrelila sem ga,« in v njeni roki vidijo samokres, iz katerega se še kadi. Kmalu nato pa najdejo tudi ustreljenega slugo stotnika, prostaka, Quintilia Dolimante. Sluga je imel prestreljeno čelo in je bil na mestu mrtev. Grofica je bila grozno razburjena in še le po dolgem času je mogla popisati ves dogodek. Ko je bila v sobi, pride v sobo sluga, se vrže nanjo in jo hoče imeti. Ona se je branila na vso moč, ko se pa ni znala drugače pomagati je zgrabila za možev samokres in ga ustrelila »Rešila sem svojo čast kot žena in mati, druge rešitve ni bilo.« Njen popis dogodka je verjeten, ker ima sluga čisto razpraskan obraz, kar pač kaže na boj med grofico in slugo. Tovariši sluga pa tudi pripovedujejo o njem vse polno dogodkov, ki kažejo, da je bil velik prijatelj žensk in da je imel za seboj tudi vse polno doživljanje z visokimi damami, kar mu je menda tudi v tem slučaju dalo pogum! Pa je naletel na žensko, ki cenil poštenje in bil je kaznovan za svojo predrznost.

Zopet izseljeniški škandal. — To pot se je pa odigral v Nemčiji in ne v Avstriji. V Hamburgu je bil nek godbenik in en mornar, ki sta hodila med izseljence in jim obljubila, da jim preskrbita vozni listek v Ameriko za samo 120 mark torej ceneje kot vsaka paroplovna družba. Posrečilo se jima je dobiti več lahkovernih ljudi, ki so jih potem pošiljali v Rotterdam, da se vkrcajo tam v ladjo. Tam so navadno vkrcali izseljence le v take ladje, ki se ne bi kmalu vrnila v Rotterdam. Ko so bili na ladjah, so pa morali delati še par dni v pristanišču brezplačno najtežja dela in enako tudi na ladji. Tako so plačali ubogi izseljenci 120 mark v denarju in delali tudi do tri tedne ko črna živina. Nekaterim se je le posrečilo uiti in ti so naznanili vso sleparijo. Dosedaj je znanih 25 slučajev. Sleparji so sicer že pod ključem, ali kdo bo osleparjenim vrnil težko priložene denarje.

Najbolj izkušen zakonski mož je gotovo igralec Lester Lawrence, ki se je nič manj ko enajstkrat poročil. Najlepše je pa še to, da se je vedno poročil le iz čiste ljubezni, saj kakor zatrjuje on. Navadno je vstopil Lawrence v zakonski jarem vsakih šest mesecev znova, seveda je bila njegova poroka vedno pravilno ločena, včasih je pa celo sebe prekobil, da se je v štirinajstih dneh kar dvakrat poročil. Pri tolikih zakonitih ženah je pa čisto naravno, da se ne spominja vseh enako. Od nekaterih se spominja le še na njih ime, od ene žene je pa pozabil še na ime, tako da govori o njej vedno le, »moja žena številka 6«. — Upamo, da niso njegove moči že porabljene in da se v kratkem poroči dvanaajstič, kar ga pa nikakor ne sme ostrašiti pred novimi porokami.

Mož, ki ne sme kihati in ki se ne sme smejati je Fred Neun. Nekoč je padel 60 metrov globoko in si tako polomil kosti, da je vsak mislil na njegov konec. Pa zdravniki so rekli, da lahko živi še dolgo in naredili so mu oklep, ki mu drži kosti skup. Če bi se zasmel ali pa če bi kihnil takoj umre. Mož seveda vsled tega zelo trpi in pred kratkim mu je sodišče priznalo, da mu gre 10 000 dolarjev za bo-

lečine. Kako se more vzdržati Fred smeja, že še verjamemo ali kako mislijo zdravniki preprečiti kihanje, pa res ne vemo. Upajmo pa, da je ubogi Fred Neun le uboga ameriška časnikarska rasa.

Velik shod proti previsoki hišni najemini. — V Parizu se je zbralo pretečene dni v stavbi Trocadero 10.000 trgovcev, da protestirajo proti nepravilnemu in samolastnemu zviševanju hišne najemnine od strani hišnih gospodarjev. Pred dvorano je stalo še na tisoče trgovcev, ki niso mogli več v dvorano in tako so začeli demonstrirati. Proti njim je nastopila policija in jih skušala razgnati, pa se ji ni popolnoma posrečilo. Par sto trgovcev je prodrlo kordon in vdrli so v parlament, kjer so izročili poslancem spomenico. Pa ne bo dosti pomagalo, ker imajo večino v parlamentu hišni posestniki.

Kako globoka je rimska cesta? oziroma kako dolgo rabi svetloba najoddalnejše zvezde v rimski cesti, da pride do nas. Astronom Viljem Herschel je izračunal, da dva milijona let. Če pomislimo, da naredi svetloba v eni sekundi pot 300.000 km potem si moremo misliti, kaka razdalja je to. Pozneje so nekateri astronomi ugovarjali, da je doba dveh milijonov let prevelika, ali s poskusi so sedaj na zvezdarni Mount-Wilson dognali, da je imel Herschel prav, če sploh ni prenizko cenil.

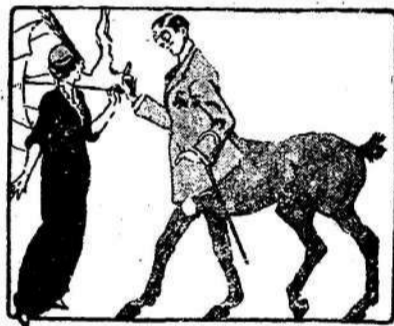
Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20. 343-3

Franc Mlečnik, ulica Veturini 3, priporoča svojo krojaško delavnico slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. 363-3

Kadite samo cigaretni papir
Centauro
kjer je najboljši

Spretnega trgovskega pomočnika

konfekcijske in modne branže ter obuvale, ki je zmožen slovensčine, ital. in nemščine sprejme takoj tvrdka

Waldmann & Fischel
GORICA.

355-1

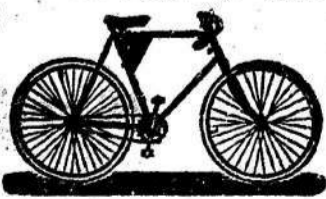

Kupujte samo dvokolesa »Gerice« in »Alena«, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste hodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Sidro-Syrup, Sarsaparillae
compos.
Čistilo krvi, Steklenica K 3 60 in 7 50.

Sidro-Liniment. Capsul
compos.
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller.
Bolečine olajujejo mazilo za prehlajenje, reumatizem, trganje po udih, itd.
Steklenica K - 80, 1 40, 2 -.

Sidro - žvepleno - mazilo.
Zelo olajuje pri tisuju, solnem toku, itd.
Lonček K 1 -.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno
Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“,
Praga I, Elizabethstrasse 5

ODLIKOVANO MIZARSTVO : z električnim mehaničnim obratom : ANT. ČERNIGOJ Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela,
okna, vrata, podove.
Zaloga polihštva omare, mize,
postelje, stolice, okvirje, bla-
zine in šuste.
Zaloga: Strugarskih in rez-
barskih izdelkov.

Gorica Iv. Felberbaum Gorica

Corso Jos. Verdi 11 Via Caserma 15
nasproti izvoznemu trgu.

Velika izbèr izgotovljenih oblek

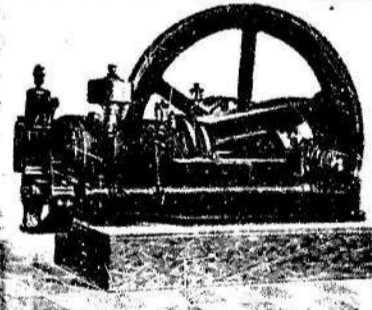
za moške in dečke

Površne suknje za moške od K 25- naprej Obleke za dečke od K 5 50 naprej
Obleke " " " " 20- " Hlače za moške " " 2- "
Štajerske jopice " " " " 22- " Nepremoč. pelerine za moške 15- "

Kakovost izvrstna, kroj eleganten.

Emanuel & Oskar Kraus TRST, Via S. Nicolò št. 2

Tehnični biro
ureditev kompletnih industrijskih
naprav vseh vrst in električne luči
in moči.

Glavno zastopstvo draždanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden.
Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od trdke Adolf Aldinger v Oberlürkheim pri Stuttgartu. Universalni strugalni stroji okrogle žage, vrtalniki in izjedaci (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletna oprave za mizarne delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtalni stroji, izjedaci itd.

Proračuni, ponudbe in tehnične informacije gratis in franko.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana združba z omejenim jamstvom.
(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.
Račun poštne hranilnice št. 857.915.

Na obnem zboru dne 27. aprila 1913. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podraženja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5%, oz. 3% obresti od posojil. Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1912. s 6%.

Stanje 31. dec. 1912.: Zadržnikov 1822 z deleži v znesku 57.012 kron. — Hranilne vloge: 1.022.156 05. — Posojila: 898.203 —. — Rezervni sklad: 125.235 86. — Lastno premoženje: 383.926 76.